

Яценко А.В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

МЕДІАЦІЯ – ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ У ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ

Захист прав та законних інтересів може здійснюватися різними способами, які особа вправі вільно обирати. За сучасних умов розвитку суспільства держава повинна дбати про додаткові, ефективні методи захисту суб'єктивних прав, свобод чи інтересів громадян та юридичних осіб. Одним із способів досудового врегулювання судового спору є розвиток альтернативних методів вирішення спорів. Можливість використання додаткових методів досудового врегулювання спорів суб'єктами господарювання, надає їм можливість використовувати додаткові засоби правового захисту не звертаючись до суду. Серед альтернативних способів вирішення конфліктних ситуацій широкого застосування у всьому світі набула медіація [1, с. 55].

Медіація – це процес досудового врегулювання суперечок, які виникають у сфері господарського, цивільного, трудового, адміністративного, кримінального та міжнародного права, за допомогою третьої незацікавленої особи – медіатора [2].

Переваги медіації, порівняно з іншими способами вирішення господарських спорів в галузі авіації, полягають в тому, що:

– медіація – це не публічна процедура вирішення економічних конфліктів, тому вона є найбільш прийнятною для суб'єктів господарювання, які уникають небажаного публічного розголошення як факту наявності, так і подробиць конфлікту, що виник між ними;

– медіація може забезпечити економічно ефективно та швидко позасудове вирішення спорів у господарських справах на засадах врахування потреб сторін, адже строки вирішення економічних конфліктів за допомогою медіації коротші, ніж при судовій процедурі;

– вартість медіації значно менша ніж розміри судових витрат, пов'язані зі сплатою судових зборів, оплатою послуг адвокатів тощо;

– як правило, при судовому розгляді справи від імені сторін виступають їх представники, адвокати, які зацікавлені саме в прийнятті рішення на користь їх клієнтів, тоді як медіатор сприяє

пошуку компромісного рішення, яке б задовольнило інтереси кожної зі сторін;

– гнучкість процедури дозволяє прийти сторонам до компромісного рішення, на відміну від рішення суду, яке є обов'язковим до виконання, однак в той же час є спроможним задовольнити інтереси лише однієї зі сторін спору;

– існує значна ймовірність того, що домовленості, досягнуті в результаті медіації, будуть добровільно дотримуватися, а між сторонами збережуться дружні та стабільні партнерські відносини;

– універсальність процедури, ефективність, стратегічність і творчість, дієвість [3].

Враховуючи успішне застосування інституту медіації в багатьох країнах та курс на гармонізацію національного законодавства із законодавством Європейського Союзу, 03.11.2016 р. Верховною Радою України було прийнято в першому читанні проект Закону України «Про медіацію».

Основними принципами, на яких ґрунтуватиметься майбутній інститут української медіації, є принцип добровільної участі, принцип активності та самовизначення сторін медіації; принцип незалежності та нейтральності медіатора; принцип конфіденційності інформації щодо медіації.

Що стосується сфери застосування медіації, то проект Закону розповсюджує її на будь-які конфлікти (спори), в тому числі цивільні, сімейні, трудові, господарські, адміністративні, а також кримінальні провадження та справи щодо адміністративних правопорушень. Крім того, дія Закону також поширюватиметься на медіацію як у конфліктах (спорах) між резидентами України, так і у конфліктах (спорах) за участю нерезидентів, якщо сторони медіації погодилися, що процедура медіації буде проведена на території України [2].

Що ж стосується вирішення господарських спорів в галузі авіації, то, враховуючи піввіковий світовий досвід та реалії національного законодавства й правозастосування, за допомогою медіації вже сьогодні можна вирішувати такі господарські спори, як: спори, що виникають між суб'єктами господарювання при укладанні, зміні, розірванні і виконанні господарських договорів; корпоративні спори тощо [3].

Застосування інституту медіації для вирішення господарських суперечок є надзвичайно ефективним і дієвим механізмом, враховуючи високий відсоток звернень до господарських судів та низький відсоток виконання їхніх рішень. По-перше, впровадження медіації як засобу позасудового вирішення господарського конфлікту значно розвантажить господарські суди та збереже час і

кошти його учасникам. По-друге, позитивно вплине на учасників господарського конфлікту, які спільно можуть прийняти найбільш вигідне для всіх рішення та зберегти порядні партнерські відносини.

Ще одним позитивним моментом Проекту Закону України «Про медіацію» є можливість використати інститут медіації в господарському спорі з нерезидентом. Під час судового вирішення спору з учасником-нерезидентом господарський суд має впевнитися в тому, що такого учасника належним чином повідомлено про час і місце розгляду справи, що на практиці є надзвичайно складним завданням [2].

Тож бачимо, що медіація дійсно може стати альтернативним способом вирішення господарських спорів у сфері української авіації, що значно спросить процесуальну процедуру їх врегулювання.

Література

1. Господарський процес: підручник / за заг. ред. Світличного О.П. – К.: НУБіП України, 2016 – 337 с.

2. Шевченко Ю. Роль медіації у вирішенні господарських спорів [Електронний ресурс] / Ю. Шевченко. – Режим доступу до ресурсу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/gospodarske-pravo/rol-mediaciyi-u-virishenni-gospodarskih-sporiv.html>

3. Рєзнікова В.В. Медіація (посередництво) як спосіб вирішення господарських спорів [Електронний ресурс] / В.В. Рєзнікова. – Режим доступу до ресурсу: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe?

УДК 656.7.072(043.2)

Ячменський М.М., студент,
Економіко-правовий факультет,
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова,
м. Одеса

Мартінова В.В., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирєва В.П., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНИХ ПОСЛУГ У ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Цивільна авіація як одна з основних складових єдиної транспортної системи вирішує завдання щодо організації